

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum Paulus in raptu viderit Deum per essentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

particularis, quæ est propria vniuersali; rei, & vniuersalis, quæ complectitur totum ordinẽ causarum naturalium. Ex hoc dicitur esse dupliciter aliquid secundum naturam vel contra naturam. Vno modo quantum ad naturam particularem. Alio modo quantum ad vniuersalem, sicut omnis defectus & corruptio & senes est cõtra naturam particularem: sed tamen naturale est secundum naturam vniuersalem, vt omne compositum ex contrariis corrumpatur. Quia igitur ordo vniuersalis causarum hoc habet, vt inferiora a suis superioribus moueantur, omnis motus qui fit in inferiori natura ex impressione superioris, siue in corporalibus, siue in spiritalibus, est quidẽ naturalis secundum naturam vniuersalem: non autem secundum naturam particularem, nisi quando a superiori sic imprimitur in naturam inferiorem, vt ipsa impressio sit eius natura. Et sic patet quomodo ea, quæ a Deo in creaturis fiunt, possunt dici secundum naturam vel contra. Vnde & patet responsio ad tertium. Vel dicendum, quod ista eleuatio dicitur esse contra naturam, quia est contra solitum cursum naturæ, sicut glossa exponit Rom. 11.

AD QVARTVM dicendum, quod Deus quàmuis numquã contra iustitiã faciat, tamen aliquid præter iustitiã facit. Tunc enim est aliquid contra iustitiã, cũ subtrahitur alicui quod sibi debetur, vt patet in humanis cũ quis alteri furatur. Si vero ex liberalitate quadã tribuat quod nõ est debitũ, hoc nõ est cõtra iustitiã, sed præter. Sic igitur cũ Deus mentem humanam in statu viæ eleuat supra modum suum, non facit contra iustitiã sed præter.

AD QVINTVM dicendum, quod opus hominis ex hoc, quod habet bonitatẽ meriti, exigit, vt sit secundum rationẽ & voluntatẽ. Sed bonũ quod ei cõfertur in raptu, non est huiusmodi. Vnde nõ oportet quod procedat ex voluntate humana, sed sola virtute diuina. Nec tñ potest dici omnino violentia, nisi sicut dicitur motus violentus quando lapsus proicitur deorsum velocius, quam sit dispositio motus naturalis: proprie tñ violentum est, in quo nihil confert vim patiens, vt dicitur 3. Ethic.

AD SEXTVM dicendum, quod hoc est cõmune intellectui, & sensui quod vterque deficit a perfecta perceptione excellentis obiecti, & si vterque de eo aliquid accipiat. Sed in hoc est differẽtia quod ex hoc, quod sensus ab excellenti sensibili mouetur, corrumpitur, vt nõ possit postmodũ minora sensibilia cognoscere: sed per hoc quod intellectus accipit de intelligibili excellenti cõfortat, vt melius postmodũ possit minora intelligibilia cognoscere. Vnde auctoritas Philosophi nõ est ad propositũ.

AD SEPTIMVM dicendum, quod angelus, & anima nõ dicuntur esse pares natura, nisi quantum ad statũ vltimæ consumationis, in quo homines erunt sicut angeli in celo, vt dicitur Matth. 22. Vel dicendum, quod cõmunicat in natura intellectuali, quàmuis in angelis inueniatur perfectior.

AD OCTAVVM dicendum, quod peruentio ad terminum motus naturalis est naturalis, non quidem in principio vel medio, sed in fine motus, & propter hoc non sequitur.

AD NONVM dicendum, quod operationes rerũ naturalium, quæ sũt ex præstitutione diuina, dñr naturales quando principia illarum operationum sũt rebus indita, sicut sũt earum naturæ: nõ autẽ sic a Deo præstituitur homini eleuatio raptus.

AD X. dicendum, quod illud quod est prius in intentione naturæ, est posterius tempore, sicut se ha-

bet actus ad potẽtiam in eodem susceptibili, esse in actu est prius a natura, quàmuis vna & eadẽ res prius tempore sit in potentia quam in actu. Et similiter operatio anime, in quantum est spiritus, est prior quantum ad intentionem naturæ: sed posterior tempore. Vnde si vna operatio fiat in tempore alterius, hoc erit contra naturam.

AD XI. dicendum, quod quàmuis ordo ad medium sit propter ordinem ad vltimum, tamen ad vltimum non peruenitur naturaliter nisi per medium. Et si aliter fiat erit preuentio non naturalis, & sic est in proposito.

AD XII. dicendum, quod illa abstractio a sensibus, quæ fit virtute naturali rerũ aliquarum, reducit in illam abstractionem, quæ fit ex defectu proprie virtutis: nõ illæ res habent naturam a sensibus abstractam, nisi in quantum obstupefaciunt sensus: vnde patet, quod talis abstractio a sensu, est aliena a natura.

ARTICVLVS II.

Utrum Paulus in raptu viderit Deum per essentiam.

SECUNDO queritur, utrum Paulus in raptu viderit Deum per essentiam. Et videtur quod non. Eph. 8. super illud, tenebris obcuratum habentes intellectum. Gloss. omnis, qui intelligit, quædam luce minori illustratur. si ergo intellectus eleuatur ad videndum Deum, oportet, quod illustretur aliqua luce ad huiusmodi visionem proportionata: sed lux talis non est nisi lux gloriæ, de qua dicitur in Ps. In lumine tuo videbimus lumen. Ergo Deus per essentiam videri non potest, nisi ab intellectu beato: sed Paulus in raptu glorificatus non fuit, ergo Deum per essentiam non vidit. Sed dicendum, quod Paulus ut tunc beatus fuit.

¶ 2 Sed contra perpetuitas est de ratione beatitudinis, ut dicit August. de Ciuitate Dei. Sed istas res ille non mansit in Paulo in perpetuum, ergo in statu illo non fuit beatus.

¶ 3 Præter. A gloria anime redundat gloria in corpore: sed corpus Pauli non fuit glorificatum, ergo nec mens eius fuit lumine gloriæ illustrata, & sic non vidit Deum per essentiam. Sed dicendum, quod videndo Deum per essentiam in statu illo non fuit beatus simpliciter, sed secundum quod.

¶ 4 SED CONTRA, ad hoc quod aliquis sit beatus simpliciter, nõ requiritur nisi actus gloriæ, & dos gloriæ quæ est principium illius actus: sicut corpus Petri fuisse simpliciter glorificatũ, si cum hoc conferebatur super aquas, huiusmodi actus in se habuisset principium quod dicitur agilitas: sed claritas quæ est principium diuinæ visionis quæ claritas gloriæ, est dos gloriæ. si igitur mens Pauli Deum vidit per essentiam, & illustrata fuit quæ est principium huius visionis, fuit simpliciter glorificata.

¶ 5 Præter. Paulus in raptu habuit fidem, & speram, sed ista non possunt simul stare cum visione Dei per essentiam, quia fides est de his quæ non apparent, vt dicitur Hebr. 11. & quod videt quis quod sperat, ut dicitur Rom. 7. ergo &c.

¶ 6 Præter. Charitas patriæ non est principium merendi, sed Paulus in raptu fuit in statu merendi, quia eius anima nondum erat a corpore corruptibili soluta, ut dicit August. 12. super Gen. ad litteram. ergo non habuit charitatem patriæ: sed ubi est charitas patriæ quæ est perfecta, ibi est charitas patriæ quæ est perfecta: quia quantum de Deo quilibet cognoscit, tantum diligit, ergo non vidit Deum per essentiam.

¶ 7 Præter. Diuina essentia sine gaudio uideri nõ potest.

cap. 1. circa
mediũ rom.
5.

est, ut dicit Aug. 1. de Trinit. si ergo Paulus vidit Deum per essentiam, in ipsa visione delectabatur. non ergo volebat ab ea separari, nec iterum Deus eum separavit inuitum, quia cum ipse sit summe liberalis, sua bona quantum in se est, non subtrahit ergo Paulus ab illo statu nunquam separatus fuisset, quod falsum est. ergo non vidit Deum per essentiam.

¶ 8. Item, Nullus habens aliquid bonum ex merito, amittit illud sine peccato: cum igitur videre Deum per essentiam sit quoddam bonum quod habetur ex merito, nullus Deum per essentiam videns potest ab hac visione remoueri, nisi forte contingeret ipsum peccare, quod de Paulo dici non potest, qui de se dicit Rom. 8. Certus sum quod neque &c. & sic idem quod prius.

¶ 9. Item queritur, cum Paulus dicat raptus, in quo differat eius raptus a sopore Adæ, & raptu Ioannis Evangeliste, in quibus dicit se in spiritu fuisse. Apoc. 1. & ab excessu mentis in quo fuit Petrus Act. 1. 1. Sed contra est, quod Augustinus dicit 12. super Genesim ad litteram, & ad Paulinam de videndo Deum, & quod habetur in glossa 2. Cor. 12. ex quibus omnibus habetur, quod Paulus in raptu vidit Deum per essentiam.

RESPON. Dicendum quod circa hoc quidam dixerunt, quod Paulus in raptu non vidit Deum per essentiam, quodam visione media inter visionem viam, & visionem patriam. Quia quidem visio media potest intelligi talis qualis est angelo naturalis, ut scilicet videat Deum, non quidem per essentiam cognitione naturali, sed per aliquas species intelligibiles, utpote considerando essentiam suam, quae est quaedam similitudo intelligibilis essentie increata, prout dicitur in libro de Causis, quod intelligentia scit quod est supra se in quantum est creata ab eo, ut sic intelligatur Paulus in raptu vidit Deum per resultantiam alicuius luminis intelligibilis in mente ipsius. Cognitio vero viam, quae est per speculum & anigma sensibilibus creaturam, est homini naturalis: sed cognitio patriam, quia Deus per suam essentiam videtur, est soli Deo naturalis. Sed haec positio repugnat dictis Aug. qui expresse dicit in supradictis locis, quod Paulus in raptu vidit Deum per essentiam. Nec est probabile, ut minister veteris testamenti ad Iudeos Deum per essentiam viderit, ut habetur ex hoc quod dicitur Numeri 15. Palam, & non per anigmata vidit Deum, & ministro noui testamenti, doctori Gentium hoc concessum non fuerit, precipue cum ipse Apostolus sic argumentetur 2. Cor. 3. Si ministratio danationis fuit in gloria, &c. nec tamen beatus fuit simpliciter, sed solum in quod, quamuis mens eius illustrata fuerit supernaturali lumine ad Deum videndum. Quod quidem apparere potest exemplo luminis corporalis. In quibusdam enim inuenitur lumen a sole, ut quaedam forma manens quasi connaturalis effecta, sicut in stellis & in carbunculo & huiusmodi. In quibusdam vero recipitur lumen a sole sicut quaedam passio transiens, sicut in aere: non enim efficitur lumen forma permanens in aere quasi connaturalis: sed transit ab eunte Sole. Similiter & lumen glorie dupliciter menti infunditur. Vno modo, per modum formae connaturalis factae & permanentis, & sic facit mentem simpliciter beatam, & hoc modo infunditur beatis in patria. Alio modo contingit lumen glorie mentem humanam sicut quidam passio transiens: & sic mens Pauli in raptu fuit lumine gloria illustrata. Ipse enim est nomen raptum, & transeundo, ostendit hoc esse factum. Vnde

non fuit simpliciter glorificatus, nec habuit deum gloriam, cum illa claritas non fuerit effecta proprietate eius, & propter hoc non fuit derivata ab anima in corpus, nec in statu perpetuo mansit.

Vnde patet raptus ad quatuor primas rationes. AD QUINTVM dicendum, quod adueniente plena visione recedit fides. Vnde secundum hoc quod in Paulo fuit visio Dei per essentiam, non fuit ibi fides, fuit autem ibi visio Dei per essentiam secundum actum, non secundum habitum glorie. Vnde e contrario actus fuit ibi secundum habitum fidei, non secundum actum, similiter spes.

AD SEXTVM dicendum, quod quamuis Paulus tunc fuerit in statu merendi, non tamen in actu tunc mereretur, quia sicut habuit actum visionis patriam, ita habuit actum charitatis patriam. Quidam tamen dicunt, quod quis habuit actum visionis patriam, non tamen habuit actum charitatis patriam, quia si intellectus fuit raptus, non tamen fuit raptus eius affectus. Sed hoc est expresse contra id, quod habetur 2. Cor. 12. Raptus est in paradysum, gloriæ in tranquillitate qua fruuntur illi qui sunt in Hierusalem: fruitio autem est per amorem.

AD SEPTIMVM dicendum, quod hoc fuit ex ipsa conditione luminis mentem illustratis, quod visio illa in Paulo non permanit, ut ex dictis patet.

AD OCTAVVM dicendum, quod quis visio Dei beatus sit ex merito, in Paulo tunc non est reddita quasi premium meriti. Vnde ratio non sequitur. Tamen sciendum, quod haec duae ultimae rationes non magis concludunt, contra hoc quod Paulus Deum per essentiam viderit, quam contra hoc quod viderit quocumque modo supra modum communem.

AD ID, quod ultimo querebatur, dicendum, quod excessus mentis, extasis, & raptus, omnia in scripturis pro eodem accipiuntur, & significant elevationem quandam ab exterioribus sensibilibus, quibus naturaliter intendimus ad aliqua quae sunt super hominem. Sed hoc dupliciter contingit. Quiaque non intelligitur abstractio ab exterioribus, quantum ad intentionem tantum, ut scilicet cum quis exterioribus sensibus & rebus vitetur, sed tota sua intentio diuinis inspicendis & diligendis vacat. Et sic in excessu mentis, siue in extasi aut raptu, est quilibet diuinorum contemplator, & amator. Vnde dicit Dionysius 4. cap. de Diuinis nominibus. Est autem extasim faciens diuinus amor. & Gregorius in moralibus de contemplatione loquens dicit. Qui ad interiora intelligenda rapitur, a rebus visibilibus oculos claudit. Alio modo, secundum quod in vtu praedicta nomina magis habentur, sit extasis aut raptus, aut excessus mentis, cum aliquis etiam actu ab vtu sensuum & sensibilibus rerum abstrahitur ad aliqua supernaturaliter videnda. Vt autem supernaturaliter praeter sensum, & intellectum & imaginationem, sicut in quodam de prophetia dictum est. Et ideo dupliciter raptum distinguit Augustinus 12. super Genesim ad litteram. Vnum, quo mens rapitur a sensibus ad imaginariam visionem, & sic accidit in Petro & Ioanne Evangelista in Apoc. ut Augustinus dicit. Aliud, quo mens rapitur a sensibus, & imaginatione simul ad intellectualem visionem. Et hoc quidem dupliciter. Vno modo, secundum quod intellectus intelligit Deum per aliquas intelligibiles immisiones, quod est proprie angelorum, & sit fuit extasis Ade, ut dicitur Genesim 2. in glossa, quod extasis recte intelligitur ad hoc immissa ut mens Ade particeps angelicae curiae, & intras in sanctuarii Dei nouissime intelligeret. Alio modo, secundum quod

non fuit simpliciter glorificatus, nec habuit deum gloriam, cum illa claritas non fuerit effecta proprietate eius, & propter hoc non fuit derivata ab anima in corpus, nec in statu perpetuo mansit.

Vnde patet raptus ad quatuor primas rationes.

AD QUINTVM dicendum, quod adueniente plena visione recedit fides. Vnde secundum hoc quod in Paulo fuit visio Dei per essentiam, non fuit ibi fides, fuit autem ibi visio Dei per essentiam secundum actum, non secundum habitum glorie.

AD SEXTVM dicendum, quod quamuis Paulus tunc fuerit in statu merendi, non tamen in actu tunc mereretur, quia sicut habuit actum visionis patriam, ita habuit actum charitatis patriam.

AD SEPTIMVM dicendum, quod hoc fuit ex ipsa conditione luminis mentem illustratis, quod visio illa in Paulo non permanit, ut ex dictis patet.

AD OCTAVVM dicendum, quod quis visio Dei beatus sit ex merito, in Paulo tunc non est reddita quasi premium meriti.

AD ID, quod ultimo querebatur, dicendum, quod excessus mentis, extasis, & raptus, omnia in scripturis pro eodem accipiuntur, & significant elevationem quandam ab exterioribus sensibilibus, quibus naturaliter intendimus ad aliqua quae sunt super hominem.

AD ID, quod ultimo querebatur, dicendum, quod excessus mentis, extasis, & raptus, omnia in scripturis pro eodem accipiuntur, & significant elevationem quandam ab exterioribus sensibilibus, quibus naturaliter intendimus ad aliqua quae sunt super hominem.

AD ID, quod ultimo querebatur, dicendum, quod excessus mentis, extasis, & raptus, omnia in scripturis pro eodem accipiuntur, & significant elevationem quandam ab exterioribus sensibilibus, quibus naturaliter intendimus ad aliqua quae sunt super hominem.

Ca. 28. 104. & Ep. 117. op. 11. 102.

Ep. 117. op. 11. 102.

Gloss. inter linearis ibi.

In corp. & ad 1. argu.

par. 1. non multum procul a fine 1. ius.

Gloss. ordinaria super illud Ade, non inuenitur, betur.

Ep. 117. op. 11. 102.

D. 1082. quod intellectus videt Deum per⁴ essentiam, & F
ad hoc fuit raptus Paulus, vt dictum est.

In cor. art.

ARTICVLVS III.

Vtrum intellectus alicuius viatoris eleuari possit ad videndum Deum per essentiam, prater hoc quod a sensibus abstrahatur.

1.2. q. 85. art. 1.

TERTIO. Quæritur vtrum intellectus alicuius viatoris possit eleuari ad videndum Deum per essentiam, sine hoc quod a sensibus abstrahatur. Et vñ quod sic. Eadem enim est natura hominis in statu viæ & post resurrectionem: non enim idē numero resurgeret nisi etiam idem spiritus esset: sed post resurrectionem sancti videbunt mente Deū per essentiam sine hoc, quod a sensibus aliqua abstractio fiat. ergo & in viatorib. idem possibile erit. Sed dicitur quod corpus viatoris, quia corruptibile est aggrauatur intellectum, ne libere in Deum ferri possit, nisi a corporis sensibus abstrahatur, quæ quidem corruptio post resurrectionem nō est. ¶ 2 Sed contra, nihil impedit sicut nec patitur, nisi a suo contrario, sed corruptio corporis nō videtur contrariari actui intellectus, cum intellectus non sit corporis actus. ergo corruptio corporis nō impedit, quin intellectus libere possit ferri in Deū. ¶ 3 Præter. Constat quod Christus nostram mortalitatem, & corruptionem penæ assumpsit: sed intellectus eius continuo Dei visione fruebatur, cū tamen in eo non fieret semper abstractio ab exterioribus sensibus. ergo corruptio corporis nō facit, vt intellectus ferri non possit in Deum sine hoc, quod a sensibus abstrahatur.

Cap. 1. non procul a fi.

¶ 4 Præter. Paulus postquam Deum per essentiam viderat, memor fuit eorum quæ in illa visione cōspexit, alias non diceret 2. Corint. 3. quod audiat archana verba quæ non licet homini loqui, si eorum immemor esset. ergo dum Deum per essentiam videbat, videbat aliquid, quod in eius memoriam imprimebatur: sed memoria ad partem sententiam pertinet, vt patet per Philosophū in lib. de Memoria, & Remiscencia. ergo cum quis in statu viæ videt Deum per essentiam, non omnino abstrahitur a corporis sensibus.

Aug. ex ca. 12. com. 3.

¶ 5 Præter. Propinquiores sunt potentie sensitivæ sibi inuicem, quā intellectus sensitivus: sed imaginatio q̄ est de potentis sensitivis pot̄ esse in actu comprehensionis quorumcumq; imaginabiliū sine abstractione ab exterioribus sensibus. ergo & intellectus potest esse in actu visionis Diuinæ, sine abstractione a potentis sensitivis.

12. sup. Gen. cap. 28. circa med. tom. 3.

¶ 6 Præter. Illud quod est s̄m naturam, non exigit ad sui præsentiam, aliquid eorū quæ sunt contra naturam: sed naturale est intellectui humano, qd̄ Deum per essentiam videat, cum ad hoc creatus sit. cum ergo abstractio a sensibus homini sit contra naturam, cum sensitiva cognitio sit ei cōnaturalis, videtur quod ad videndum Deum per essentiam, abstractione a sensibus non indigeat.

¶ 7 Præter. Abstractio non est nisi vnitorum: sed intelligentia cuius obiectū est Deus, vt dicitur in lib. de Spiritu & Anima, non vñ corporis sensibus esse coniuncta, sed maxime distans. ergo ad hoc quod Deum per essentiam videat homo per intelligentiam, non indiget abstractione a sensibus.

¶ 8 Præter. Ad hoc vñ Paulus ad Dei visionem esse eleuatus, vt testis existeret illius gloria q̄ sanctis re promittitur. Vnde Aug. dicit 10. super Gene. ad litteram, Cur non credamus, quod tanto Apostolo doctorem gentium raptus vsq; ad ipsam excellentissimam visionem, voluerit Deus demonstrare vi-

ram, in qua post hanc vitā viuendum est in eternum: sed in illa sanctorum visione, quæ post hanc vitam erit in videtur Deum, non fiet abstractio a sensibus corporis post resurrectionem: ergo nec in Paulo huiusmodi abstractio facta fuisse videtur, cum Deum per essentiam vidit.

¶ 9 Præter. Martyres in ipsis tormentorū suppliciorum interius aliquid de diuina gloria percipiebant. Vnde Vincentius, Ecce iam in sublimē egor, & cō principes tuos faculo aliorum tyrannæ despicio. Et Laurentius. Mea nox obscurum non hęc, sed claret in luce clarescunt. & in aliis sanctorū passionibus multa legimur, quæ hoc sonare vñt: sed constat quod in eis non fiebat abstractio a sensibus: alias sensum doloris non habuissent. ergo ad hoc quod aliquis sit particeps gloriæ, quæ Deus per essentiam videtur, non requiritur abstractio a sensibus.

¶ 10 Præter. Propinquior est operationi quæ circa sensibilia versatur intellectus prædictus, quæ speculatiua: sed non est necessarium quod intellectus prædictus semper intendat his. quæ homo circa sensibilia operatur, vt Auic. dicit in sufficiencia sua, alias contingeret quod optimus cythereus imperfectissimus videretur. si ad singulas choridarum percussiones oporteret eum artis consideratione vñ. fieret enim nimia sonorum interruptio, quæ impediret debitā melodiam. ergo multo minus intellectus speculatiua cogitur intendere his, quæ homo circa sensibilia operatur, & sic liberum ei remanet in quamlibet intelligentiam ferri, etiam in ipsam diuinam essentiam, cum sensitiua vires circa operationes sensibiles occupantur.

¶ 11 Præter. Paulus dum vidit Deum per essentiam ad huc fidem habebat: sed fidei est videri per speculum in ænigmate. ergo Paulus simul dum videbat Deum per essentiam, videbat per speculum in ænigmate: sed ænigmatica cognitio est speculatiua, & est per essentiam sensibilibus intendenda, & sic idem quod prius.

SED CONTRA est, quod Aug. dicit 12. super Gene. ad litteram, & habetur in gl. 2. Corint. 13. in illa specie quæ Deus est, nemo Deū videns vñ vitā ista, quæ mortaliter viuunt in istis sensibus corporis. Sed nisi ab hac vita quiescat quodammodo moriatur, sine oīno exiens de corpore, sine ita auctus & alienatus a corporis sensibus, vt merito nesciat vtrum in corpore an extra corpus sit, in illa non rapitur & subuehitur visionem.

¶ 2 Præter. 2. Cor. 5. super illud, siue mente excedimus, dicit gl. excessum mentis dicit quo mēs eleuatur ad intelligenda celestia, ita ut quodammodo a mente labant inferiora. In hoc mentis excessu fuerunt oēs sancti, quibus archana Dei mundum istū excedentia reuelata sunt: ergo quicumq; videt Deū per essentiam, oportet quod auertatur a consideratione inferiorum, & ita per consequens ab usū sensuum, quibus non nisi inferiora considerantur.

¶ 3 Præter. In Psal. 131. Benjamin ado. in mentis excessu, glo. mentis excessu Benjamin, id est Paulus in mentis excessu, mente scilicet alienata a sensibus corporis, ut quando raptus fuit usque ad tertium cœlum, intelligitur visio Dei per essentiam, ut dicit Aug. 12. super Genesim ad litteram, ergo visio Dei per essentiam requirit alienationem a corporis sensibus.

¶ 4 Præter. Efficacior est operatio intellectus q̄ ad videndum Dei essentiam eleuatur, quam quæcūq; imaginatio